

1.01 Original scientific article

1. MUSEK, Janek. The general factor of personality : ten years after. *Psihologische teme*, ISSN 1332-0742, 2017, vol. 26, no. 1, str. 61-87, ilustr. https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=266926. [COBISS.SI-ID 65206882], [SNIP, Scopus up to 29. 9. 2017: no. of citations (TC): 0, pure citations (CI): 0]

According to the empirical and theoretical research in past ten years, the General Factor of Personality (GFP) was interpreted as the highest-order (most general) personality dimension, which occupies the apex of the structural hierarchy of personality traits. Thus, the GFP is the central concept in the new structural paradigm of personality (the Pyramidal Model of Personality). In the majority of the studies, the GFP was conceptualized as a general factor with substantial psychological (cognitive and behavioural) content reflecting the general social and personal adjustment or effectiveness. The alternative explanations of the GFP emphasize the role of the semantic factors, response styles and other biases. This study reviews the main results of the GFP research including the nature, the biological bases, the strength and cultural universality of GFP, its relations to intelligence and other prominent psychological variables, and its predictive power and practical importance.

2. MUSEK, Janek. Values related to the religious adherence. *Psihologische teme*, ISSN 1332-0742, 2017, vol. 26, no. 2, str. 61-87, graf. prikazi, tabele. https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=266926

[show=clanak&id_clanak_jezik=272454](#). [COBISS.SI-ID 65207138], [SNIP]

The religions and their value systems play a crucial role in the history of human civilization. In the past and in the recent time, the value-based religious differences substantially contribute to the societal conflicts. Thus, the research of the values related to the religious orientation is an important task of psychology and other social sciences. This study is aimed to obtain a more complete insight into the differences in the value orientations between the adherents of the seven major religions in the world: Buddhist, Hindu, Jewish, Muslim, Christian Orthodox, Christian Protestant and Christian Catholic. The results clearly demonstrated, (1st), the essential association of the religious or non-religious beliefs with the values, value priorities and value orientations and, (2nd), the substantial differences between religious or non-religious groups in the value systems. These differences are very probably related to the globally observed distinctions between secularism and fundamentalism and underlying ideological and educational doctrines.

3. MUSEK, Janek. Kako gleda Evropa na možnost posvojitve otrok s strani istospolnih partnerjev?. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2013, letn. 45, št. 1/2, str.

119-138, tabele. [COBISS.SI-ID [53503842](#)]

V preteklih desetletjih so se v razvitem svetu, zlasti v Evropi in Severni Ameriki opazno spreminja mnenja in stališča o homoseksualnosti. V novejšem času je zlasti legalizacija homoseksualnega starševstva vključno s posvajanjem otrok postala predmet vročih debat in nasprotujočih si stališč s kulturnih, pravnih, moralnih, političnih in psiholoških vidikov. Postavka o strinjanju ali nestrinjanju z možnostjo posvojitve otrok s strani istospolnih partnerjev (POSHP) je bila vključena v val 2008 velike Evropske študije vrednot (EVS), ki je potekala v 47 evropskih državah s sodelovanjem 67786 udeležencev. V naši raziskavi smo analizirali odgovore na to postavko s pomočjo različnih korelacijskih in multivariatnih metod. Rezultati jasno kažejo, prvič, da ocene med nacionalnimi vzorci variirajo od pretežno negativnih do pretežno pozitivnih, drugič, da v povprečju prevladuje odklonilen odnos do POSHP, tretjič, da so med nacionalnimi vzorci opazne razlike v enotnosti (varianci) ocen, četrtič, da se v ocenah odražajo tradicionalna, kulturna, verska in ekomska ozadja nacionalnih vzorcev in petič, da stališča v odnosu do PSSH korelirajo z vernostjo, pojmovanjem vere kot vrednote, spoštovanjem staršev, dohodkom, psihičnim blagostanjem in izobrazbo.

4. MUSEK, Janeš. Osebnost in kakovost življenja. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2012, letn. 44, št. 1/2, str. 11-30, tabele. [COBISS.SI-ID [49705314](#)]

5. MUSEK, Janek. Kognitivne sposobnosti : sodobni pogled na njihovo strukturo in povezanost s starostjo in intelektualnim staranjem. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2012, letn. 44, št. 3/4, str. 103-123, ilustr. [COBISS.SI-ID [50997346](#)]

6. OŽURA, Ana, IHAN, Alojz, MUSEK, Janek. Can the big five factors of personality predict lymphocyte counts?. *Psychiatria Danubina : an international multidisciplinary journal*, ISSN 0353-5053, 2012, vol. 24, no. 1, str. 66-72. [COBISS.SI-ID [29576153](#)], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 25. 12. 2016: no. of citations (TC): 6, without self-citations (CI): 6, [Scopus](#) up to 5. 10. 2016: no. of citations (TC): 7, pure citations (CI): 7]

Background: Psychological stress is known to affect the immune system. The Limbic Hypothalamic Pituitary Adrenal (LHPA) axis has been identified as the principal path of the bidirectional communication between the immune system and the central nervous system with significant psychological activators. Personality traits acted as moderators of the relationship between life conflicts and psychological distress. This study focuses on the relationship between the Big Five factors of personality and immune regulation as indicated by Lymphocyte counts.

Subjects and methods: Our study included 32 professional soldiers from the Slovenian Army that completed the Big Five questionnaire (Goldberg IPIP-300). We also assessed their white blood cell counts with a detailed lymphocyte analysis using flow cytometry. The correlations between

personality variables and immune system parameters were calculated. Furthermore, regression analyses were performed using personality variables as predictors and immune parameters as criteria. Results: The results demonstrated that the model using the Big Five factors as predictors of Lymphocyte counts is significant in predicting the variance in NK and B cell counts. Agreeableness showed the strongest predictive function. Conclusions: The results offer support for the theoretical models that stressed the essential links between personality and immune regulation. Further studies with larger samples examining the Big five factors and immune system parameters are needed.

7. MUSEK, Janeš. Veliki faktor osebnosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2011, letn. 43, št. 3/4, str. 131-152, tabele. [COBISS.SI-ID [47478882](#)]

Strukturalno modeli so razvili tako na kognitivnih kot na konativnih področjih osebnosti. V najnovejšem času so se pojavili raziskovalni empirični izsledki, ki kažejo na obstoj in pomen generalnega faktorja osebnosti (GFO ali Veliki eden) v domeni petfaktorskega modela osebnosti. Ti izsledki v pomembni meri spreminjačo doslej veljavne hierarhične modele osebnostne strukture. Ob tem pa porajajo vprašanje, ali GFO morda ni sestavina še bolj generalnega faktorja, ki zajema celotno konativno območje osebnosti. V tej študiji so bile narejene multivariatne strukturne analize 18 kompleksnih psiholoških spremenljivk, vključujuč pet velikih, samopodobo, samospoštovanje, diskrepance jaza,

konstruiale jaza, spolne sheme, emocionalnost, psihično blagostanje in psihično zdravje. Rezultati so prepričljivo pokazali obstoj distinkтивnega generalnega faktorja na vrhu strukturne hierarhije spremenljivk v modelu. Ugotovljeni generalni faktor lahko interpretiramo kot Veliki faktor osebnosti (VFO). Zelo visoko korelira z GFO, vendar pa prispeva tudi signifikantno dodatno informacijo. Lahko torej rečemo,

da rezultati raziskave podpirajo koncept generalnega faktorja, ki zajema celotno nekognitivno območje osebnosti.

Structural models have been developed in both cognitive and conative fields of personality. Very recently, the empirical psychological research yielded the results that convincingly show the existence and importance of the General Factor of Personality (GFP or the Big One) in the Big Five domain. Consequently, the existent hierarchical models of personality structure should be modified to the essential extent. Moreover, the question arises, whether GFP is in the essence a representative of still more general factor underlying the entire conative sphere of personality. In this study, the structural multivariate analyses of the 19 very complex psychological variables (including the Big Five, self-concept and self esteem, self-discrepancies, self-construals, gender shema, emotionalizy, well-being and psychological health) have been conducted. The results convincingly demonstrated the existence of a distinctive general faytor at the apex of the structural hierarchy of the

variables in the model. This factor has been interpreted as the Big Factor of Personality (BFP). The BFP correlated very highly with the GFP, yet encompasses some significant additional information. Thus, the results of the study corroborated the idea of a very general dimension underlying the entire non-cognitive domain of personality.

8. MUSEK, Janek. Osebnost, psihično in socialno blagostanje. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2010, letn. 42, št. 1/2, str. 115-131. [COBISS.SI-ID [43220066](#)]

9. MUSEK, Janek. Generalni faktor osebnosti in spoprijemanje s stresom. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2010, letn. 42, št. 1/2, str. 173-189. [COBISS.SI-ID [43223394](#)]

10. AVSEC, Andreja, MUSEK, Janek. Self-discrepancies in agentic and communal personality traits as predictors of well-being. *Studia psychologica*, ISSN 0039-3320, 2010, vol. 52, no. 2, str. 117-131, preglednice. <http://www.psychologia.sav.sk/sp/index.php?id=abstract&numid=534>. [COBISS.SI-ID [42808162](#)], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 16. 7. 2017: no. of citations (TC): 1, without self-citations (CI): 1, [Scopus](#) up to 30. 6. 2017: no. of citations (TC): 1, pure citations (CI): 1]

The present study examines discrepancies between perceived and ideal aspects of agentic (masculine) and communal (feminine) personality traits, which are central parts of gender schema. In accordance with self-

discrepancy theory we hypothesized that these discrepancies would add an important variance to well-being. 260 Slovene high school students and undergraduates completed measures of perceived and ideal agentic and communal personality traits and different indicators of well-being. The results only partly support self-discrepancy theory: after controlling for perceived and ideal aspects of agency and communion, which accounted for up to 40% of variance, only discrepancy in agency accounts for a significant (4%) portion of variance, and that only in negative indicators of well-being in males. The usefulness of the calculated self-discrepancy approach is discussed through the lens of cognitive models of self.

11. MUSEK, Janek. Osebnostna podlaga modrosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2009, letn. 41, št. 1/2, str. 165-187. [COBISS.SI-ID [39687010](#)]

12. MUSIL, Bojan, RUS, Velko S., MUSEK, Janek. The Rokeach Value Survey in comparative study of Japanese and Slovenian students : towards the underlying structure. *Studia psychologica*, ISSN 0039-3320, 2009, vol. 51, no. 1, str. 53-68. [COBISS.SI-ID [16722184](#)], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 17. 1. 2013: no. of citations (TC): 1, without self-citations (CI): 1, [Scopus](#) up to 27. 3. 2013: no. of citations (TC): 1, pure citations (CI): 1]

The Rokeach Value Survey (RVS) has been thoroughly explored in the context of personality, behavior, social structure and both national and cross-cultural studies.

However, different studies are not congruent in the interpretation of its inner structure. The current study examines the similarities and differences in value hierarchies and value structures between comparable groups of Japanese and Slovenian students using RVS. The results indicate a general similarity between the value systems and a similar underlying structure of values in all of the groups explored. Similarities with other value studies again prove convergences in research of value structures. Despite some conceptual difficulties and methodological dilemmas, RVS still shows relevance for value research, especially in the clear division of values into values as standards of behavior (instrumental values) and values as transcendental goals or ideals (terminal values). According to the results of the current study,

standards are more culturally variable than goals or ideals.

13. MUSEK, Janek. Dimenzijske psihične blagostanje. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2008, letn. 40, št. 1/2, str. 139-160, preglednice. [COBISS.SI-ID 37323362]

Multivariatne analize prostora psihičnega blagostanja (PB), merjenega z lestvicami, ki se nanašajo na 12 ključnih spremenljivk PB (zadovolstvo z življenjem, pozitivni afekt, negativni afekt, sprejemanje samega sebe, medosebni odnosi, avtonomnost, obvladovanje okolja, osebnostna rast, smisel življenja, zadovoljevanje potreb po avtonomiji,

povezanosti in kompetentnosti), so jasno pokazale stabilno dimenzionalno strukturo faktorjev višjega reda.

Najstabilnejša je solucija z enim samim generalnim faktorjem psihičnega blagostanja, ki tvori kontinuum od negativnega k pozitivnemu splošnemu počutju. Na naslednjem nivoju generalnosti sta dva faktorja, široki faktor zadovoljstva in široki faktor smisla. Tudi multivariatne analize postavk, ki sestavljajo omenjene lestvice, dajejo močan generalni faktor, ki se povsem ujema z generalnim faktorjem lestvic psihičnega blagostanja, na naslednji ravni generalnosti pa najdemo pet faktorjev (splošno zadovoljstvo, negativna emocionalnost, pozitivna emocionalnost, odnosi, rast). Vse nadredne dimenzijske psihološke skupine so močno povezane s temeljnimi dimesijami osebnosti. Prevladujoče mere psihičnega blagostanja so torej redundantne in imajo veliko skupne variance, ki je odraz močnega generalnega faktorja.

Multivariate analyses of well-being (WB), measured by the scales indicating 12 representative variables (life satisfaction, positive affect, negative affect, self-acceptance, interpersonal relations, autonomy, environmental mastery, personal growth, meaning of life, satisfaction of need for autonomy, need for relatedness, and need for competence), clearly established a stable latent structure. The most salient solution yielded only one general factor of well-being defined by the continuum from negative to the positive signs of well-being. On the next level of generality, two factors appeared, the broad factor of satisfaction and the broad factor of meaning. The multivariate analyses of

71 scale items also produces a strong general factor, hihgly correlated with the scale general factor. The next promising solution resulted in five further latent dimensions (life satisfaction, negative emotionality, positive emotionality, interpersonal relations, and growth). All extracetd higher-order dimensions of WB are substantially associated with the big five factors of personality and their superordinated common factors. The psychological models of well-being are obviously quite redundant sharing the impressive common variance that can be attributed to the general factor of WB.

14. MUSEK, Janek. Duhovna inteligentnost : struktura in povezave. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2008, letn. 40, št. 3/4, str. 259-276, preglednice. [COBISS.SI-ID [38273634](#)]

Versko, duhovno in transcendentno izkustvo je značilno za človeka od samih začetkov. To izkustvo so proučevali številni avtorji skozi obdobje moderne psihološke in kognitivne znanosti, vendar pa je šele od nedavnega predmet empiričnega raziskovanja. Prav v zadnjem času se je v psihologiji šele začel uveljavljati nov koncept duhovnosti, koncept duhovne inteligentnosti (DI). Prispevek v prvem, teoretičnem delu obravnava glavna področja in usmeritve v raziskovanju duhovnih in z njimi povezanih pojavov v psihologiji, kognitivni psihologiji in nevroznanosti. V drugem delu pa so navedeni izsledki naših lastnih empiričnih raziskovanj, ki vključujejo analize strukture DI in analize odnosov med DI, vernostjo, vrednotami,

dimenzijami osebnosti in dimenzijami psihičnega blagostanja.

Since the beginning, the mankind is characterized by religious, spiritual and transcendental experience. This experience attracted the interests of many authors during the period of modern psychology and cognitive science, yet it has a rather short history of empirical research. Only recently, the concept of spiritual intelligence (SI) has been more widely promoted in psychology. In the first, theoretical part of the article the major domains and directions in the research of spiritual and related phenomena in psychology, cognitive psychology and neuroscience are outlined. In the second part, the main results of our own empirical research have been reported including the analyses of the strucutre of the SI and the analyses of the relationships between SI and religiosity, human values, personality dimansions, and well-being.

15. MUSEK, Janek. A general factor of personality : evidence for the Big One in the five-factor model. *Journal of*

research in personality, ISSN 0092-6566, Dec. 2007, vol. 41, no. 6, str. 1213-1233, preglednice. [COBISS.SI-ID [35389794](#)], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 8. 10. 2017: no. of citations (TC): 208, without self-citations (CI): 208, [Scopus](#) up to 23. 10. 2017: no. of citations (TC): 238, pure citations (CI): 237]

Exploratory and confirmatory factor analyses using different personality measures in three samples confirmed the existence of general factor of personality (The Big One)

within the five-factor model. The Big One is characterized by high versus low Emotional Stability, Conscientiousness, Agreeableness, Extraversion, and Openness, and by high versus low higher-order factors of personality, stability, and plasticity. A comprehensive theoretical model of personality structure was therefore proposed with the Big One at the highest level of the hierarchy. The Big One was interpreted as a basic personality disposition that integrates the most general non- cognitive dimensions of personality. It is associated with social desirability, emotionality, motivation, well-being, satisfaction with life, and self-esteem. It also may have deep biological roots, evolutionary, genetic, and neurophysiological.

16. MUSEK, Janek, AVSEC, Andreja. Osebnost, samopodoba in psihično zdravje. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2006, letn. 38, št. 1/2, str. 51-75. [COBISS.SI-ID 34852706]

Subjektivno blagostanje in psihično zdravje sta osrednja pojma v okviru pozitivne psihologije. Oba konstrukta sta multidimenzionalna in oba se zdita povezana z osebnostnimi lastnostmi in samopodobo, vključno s samospoštovanjem. Namen raziskave je ugotoviti in pojasniti odnose med omenjenimi spremenljivkami. V splošnem so izsledki pokazali močno povezanost med dimenzijami osebnosti in samopodobe na eni strani in dimenzijami subjektivnega blagostanja in psihičnega zdravja (zadovoljstvo z življenjem, pozitivna in negativna emocionalnost, anksioznost, depresivnost in osamljenost)

na drugi. Celotno varianco vseh spremenljivk lahko pojasnita v več kot 43 odstotkih le dva velika faktorja: prvega označuje emocionalna stabilnost (nevroticizem), njegove komponente (anksioznost, depresivnost) in negativna emocionalnost, drugega pa pozitivni vidiki samopodobe, samospoštovanje, pozitivna emocionalnost in energija (ekstravertnost). Podobnonam kanonične variante niza osebnostnih dimenzij in dimenzij samopodobe veliki meri pojasnjujejo varianco v nizu mer psihičnega blagostanja/zdravja. Konfirmatorna faktorska analiza je potrdila enofaktorsko solucijo prostora teh mer, dimenzijske osebnosti in samopodobe pa pojasnijo več kot 81 odstotkov njene variance. Potrdili smo tudi obstoj vzorčnih povezav med raziskovanimi spremenljivkami. Na podlagi izsledkov lahko zaključimo, da imajo osebnostne dimenzijske, dimenzijske samopodobe in dimenzijske psihičnega blagostanja/zdravja mnogo skupnega. Vsa tri področja se teoretsko in empirično prepletajo in njihovi najpomembnejši skupni dimenzijski lahko smiselnou označimo kot osebnostno-emocionalni superdimenzijski (močno spominjata na dimenzijske pozitivne in negativne emocionalnosti), ki tvorita vrh multidimenzionalne, hierarhično organizirane psihološke strukture.

Psychological health and subjective emotional well-being are central concepts in the frame of positive psychology. Both concepts are multidimensional and both seem to be connected with a variety of personality traits and aspects of self-concept including self-esteem. The aim of this study was the investigation between dimensions of personality

and self-concept and the dimensions of psychological well-being and health. A number of correlational and multivariate analyses have been carried out in order to elucidate the relationships between these variables. In general, the results show strong connection between the dimensions of personality and self- concept on the one side and the dimensions of psychological health on the other. The variance of all variables can be reduced in extent of more than 43 percent to only two major common factors. The first factor is represented by emotional stability (neuroticism) and its components (anxiety, depression) and negative affect, while the second factor loaded primarily positive aspects of self-concept, self-esteem, positive affect, and energy or extraversion. In similar manner, the canonical variates drawn from the set of personality and self-concept dimensions explained to a great extent the variance in the set of psychological health and well-being dimensions. Confirmatory factor analysis also validated the unifactor solution of the psychological health measures, and, moreover, the personality and self-concept dimensions accounted for more than 81 percent of the variance in resulting dimension of low versus high psychological health. Casual relations between personality factors, self- concept, and psychological health measures have been also confirmed in our analyses. According to the results of the study, we may conclude that the personality, self-concept, and psychological health have much in common. All three concepts are theoretically and empirically interpreted and the most important common

dimensions of them should be reasonable attributed to personal-emotional superdimensions (closely resembling dimensions of positive and negative affect) forming the top of the multidimensional hierarchically organized psychological structure.

17. MUSEK, Janek, BANDA, Dimitrij. Motivacijski in emocionalni vidik inspiracije. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2006, letn. 38, št. 1/2, str. 77-95.
[COBISS.SI-ID [34854242](#)]

Študija uvaja empirično raziskovanje psihološkega konstrukta inspiracije v slovenski prostor. Na podlagi hipotez naj bi se inspiracija kot osebnostna poteza povezovala z najbolj stabilnimi in splošnimi dimenzijami motivacije in emocionalnosti. Konfirmatorne faktorske analize so potrdile dvofaktorsko strukturo inspiracije, (motivacijskega) vedenjskega sistema in afekta. Glavni rezultati raziskave so nadalje potrdili predpostavljeno pozitivno povezanost inspiracije z vedenjskim aktivacijskim sistemom in s pozitivnim afektom, pokazali pa so tudi signifikantno negativno povezanost z vedenjskim inhibicijskim sistemom in negativnim afektom. Rezultati raziskave se torej v splošnem ujemajo s prejšnjimi raziskavami, vendar kažejo bolj jasno odnose me temeljnimi dimenzijami inspiracije, vedenjskega sistema in emocionalnosti (afekta).

The present study aims to introduce the empirical research of the inspiration construal into Slovenian psychology.

According to our hypothesis, the inspiration as personality trait should be related to the most general and stable dimensions of human motivation and emotionality. Confirmatory factor analyses confirmed two-dimensional structure of inspiration, behavioral system and affect. The results of the study confirmed the presumed significant positive connection of inspiration with Behavioral activation system (BAS) and positive affect (PA), and significant negative connection of inspiration with Behavioral inhibition system (BIS) and negative affect (NA). Thus, the results of our study are in general concordance with the previous research, while showing more clearly the relationships between major dimensions of inspiration, behavior system and emotionality.

18. MUSEK, Janek. Generalne dimenzijs osebnosti in subjektivno emocionalno blagostanje. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2005, letn. 37, št. 1/4, str. 319-338.
[COBISS.SI-ID [229345536](#)]

19. MUSEK, Janek, STRNIŠA, Jana. Vrednote in psihično blagostanje. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2005, letn. 37, št. 1/4, str. 339-356. [COBISS.SI-ID [5442590](#)]

20. MUSEK, Janek. Superdimenzijs osebnosti in osebnostni tipi. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2005, letn. 37, št. 1/4, str. 443-453. [COBISS.SI-ID [229360640](#)]

- 21.** MUSEK, Janek. Strpnost, vrednote, vernost in politična usmeritev. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2004, letn. 36, št. 1/4, str. 247-269. [COBISS.SI-ID [4993054](#)]
- 22.** MUSEK, Janek, DA SILVA, Ksenija. Vrednote in duhovna inteligentnost. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2004, letn. 36, št. 1/4, str. 271-289. [COBISS.SI-ID [4992286](#)]
- 23.** MUSEK, Janek. Slovenia under a psychomicroscope : recent research on personality and value dimensions. *Psychologische Beiträge*, ISSN 0033-3018, 2004, vol. 46, suppl. 1, str. 89-102, ilustr. [COBISS.SI-ID [26370146](#)]
- 24.** MUSEK, Janek. Slovenija v vrednotnem zrcalu. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2003, letn. 35, št. 1/4, str. 79-96, ilustr. [COBISS.SI-ID [24933730](#)]
- 25.** MUSEK, Janek, MUSEK LEŠNIK, Kristijan. Ekspertni pogled na vlogo vrednot v vzgojno izobraževalnem sistemu. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2003, letn. 35, št. 1/4, str. 97-142, ilustr. [COBISS.SI-ID [24934754](#)]
- 26.** MUSEK, Janek, JUG, Milanka. Spol, stališča do partnerstva, kakovost partnerstva in ljubezenski slog v odnosu do partnerske nezvestobe. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2003, letn. 35, št. 1/4, str. 227-240, ilustr. [COBISS.SI-ID [24937058](#)]

-
-
- 27.** MUSEK, Janek. Vrednote kot prediktorji in posredovalci verskih in političnih prepričanj. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2002, letn. 34, št. 1/3, str. 1-18, ilustr. [COBISS.SI-ID [20381282](#)]
- 28.** MUSEK, Janek. Število otrok, načrtovanje družine in vrednote. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2002, letn. 34, št. 4/6, str. 1-18, ilustr. [COBISS.SI-ID [21022306](#)]
- 29.** MUSEK, Janek, KRIŽMAN, Ana. Vrednote, spol in vrsta šole kot dejavniki odnosa srednješolske mladine do priseljencev. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2002, letn. 34, št. 4/6, str. 35-52, ilustr. [COBISS.SI-ID [21061730](#)]
- 30.** MARUŠIČ, Andrej, MUSEK, Janek, GUDJONSSON, Gisli H. Injury proneness and personality. *Nordic journal of psychiatry*, ISSN 0803-9488, 2001, vol. 55, no. 3, str. 157-161, ilustr. [COBISS.SI-ID [16035426](#)], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 3. 9. 2017: no. of citations (TC): 10, without self-citations (CI): 10, [Scopus](#) up to 14. 9. 2017: no. of citations (TC): 13, pure citations (CI): 13]
- 31.** KOBAL GRUM, Darja, MUSEK, Janek. Self-concept and academic achievement : Slovenia and France. *Personality and Individual Differences : an international journal of research into the structure and development of personality, and the causation of individual differences*, ISSN 0191-8869. [Print ed.], 2001, vol. 30, no. 5, str. 887-899. [COBISS.SI-ID [16035426](#)]

15059554], [JCR, SNIP, WoS up to 7. 5. 2017: no. of citations (TC): 14, without self-citations (CI): 13, Scopus up to 14. 9. 2017: no. of citations (TC): 19, pure citations (CI): 18]

32. MUSEK, Janek. Razlike v vrednotnih usmeritvah med generacijami. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2000, letn. 32, št. 1/2, str. 93-108. [COBISS.SI-ID 12494946]

Raziskave vrednot so pokazale, da se vrednotne usmeritve odraslih od mladoletništva nekoliko spreminja. Pripadniki treh generacij so izpolnili lestvico vrednot MLV-M, njihove ocene pa smo obdelali z ustreznimi postopki. Izsledki raziskav kažejo na bistvene razlike med generacijami. S starostjo upada pomen dionizičnih zlasti (hedonskih) vrednot, narašča pa pomen apolonskih zlasti (moralnih) vrednot. V srednji generaciji so povdarjene potenčne in izpolnitvene vrednote. Ugotavljam razvojno hierarhijo v oblikovanju vrednot. Ti podatki so relevantni tudi z vidika vzgoje posebej medgeneracijskega prenosa vredot in konfliktov. Glavna žarišča generacijske konfliktnosti so razlike v vrednotenju hedonskih na eni starni in potenčnih in moralnih na drugi. Najstarejša generacija uveljavlja verske, patriotske in tradicionalne vrednote. Manjše so razlike glede socialnih in družinskih vrednot, njihov pomen je skozi generacije konstanten.

33. MUSEK, Janek, PERGAR-KUŠČER, Marjanca, BEKEŠ, Andrej. The universality of the basic structure of value categories. *Japanese society*, ISSN 1342-8780, 2000, vol. 4, str. 45-64. [COBISS.SI-ID 4051273]

34. MUSEK, Janek. Political and religious adherence in relation to individual values. *Studia psychologica*, ISSN 0039-3320, 1998, 40, 1/2, str: 47-59. [COBISS.SI-ID 7410274], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 15. 2. 2013: no. of citations (TC): 2, without self-citations (CI): 1, [Scopus](#) up to 5. 4. 2013: no. of citations (TC): 2, pure citations (CI): 1]

Since the beginning of organised religious and political life, value orientations have been an integral part of the programs of religious and political movements or leaders. Differences in value orientations have been traditionally reported for religious people and atheists, conservatives and liberals (radicals), rightists and leftists, democratic and authoritarian political movements. Thus, a question might be raised whether political and religious preferences are substantially related to value orientations of individuals. The results of our studies confirmed significant connections between political and religious adherence and value orientation of Slovenian subjects. Groups of subjects with different political orientation differed clearly in the rated importance of single values and common value categories. Thus, leftist political orientation and non-religiosity correlated with the higher importance of dionysian values (dealing with hedonism, materialism, success and social power orientation), while rightist political orientation and religiosity correlated with the higher importance of apollonian values (moral, prosocial, cultural and personal fulfillment orientation). The results are discussed also in the context of the ongoing ideological and

sociopolitical changes and developments in Slovenia and other post- communist ("transitional") societies in Europe.

35. MUSEK, Janek. Sistema cennostej postkommunisticeskoj Evropy v perehodnyj period. *Inostrannaja psihologija*, 1997, št. 8, str. 17-22. [COBISS.SI-ID [17738333](#)]

36. KOBAL GRUM, Darja, MUSEK, Janek. Multivariantno raziskovanje kot osnova za postavitev hipoteze o struktturnem modelu samopodobe. II. del. *Psihološka obzorja*, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], marec-junij 1997, vol. 6, št. 1/2, str. 5-21. [COBISS.SI-ID [233047](#)]

Besedilo je nadaljevanje članka, ki je bil objavljen v Psiholoških obzorjih (1995;4(3)). Nanaša se na interpretacijo rezultatov faktorske analize, ki so že bili opisani. Osredotoča se le na sedem faktorjev, ki vsebujejo različne dele samopodobe. V sklepnem delu je predstavljen hipotetični model samopodobe, strukturiran, multidimenzioniran, ne pa hierarhično urejen. Njegova glavna področja so: pozitivna, akademska, moralna, socialna, družinska samopodoba in samopodoba, ki se nanaša na ustvarjalnost in reševanje problemov.

37. KOBAL GRUM, Darja, MUSEK, Janek. Samopodoba mladostnikov v različnih kulturah in narodih. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1996, letn. 28, št. 5/6, str. 110-121. [COBISS.SI-ID [175191](#)]

Članek obravnava samopodobo mladostnikov različnih nacionalnosti in različnih kultur. V teoretičnem delu osvetljuje kognitivno-psihološke razlage samopodobe oseb iz takoimenovane vzhodnjaške in zahodnjaške kulture. Mednacionalnih razlik pa se dotika skozi spoznanja ameriških in britanskih avtorjev. V empiričnem delu preučuje samopodobo slovenskih in francoskih mladostnikov z različno učno uspešnostjo. Pri tem izhaja iz predpostavke, da je samopodoba odvisna tako od razlik v nacionalnosti, kot od razlik v učni uspešnosti. Učna uspešnost pa se odraža tako skozi individualne, kot tudi mednacionalne razlike med osebami. Rezultati kažejo, da imajo francoski preizkušanci v splošnem bolj izražena določena področja samopodobe, zlasti tisto, ki se nanaša na področje verbalnih sposobnosti, akademske samopodobe, odnosov do vrstnikov istega spola itd. Nasprotno pa imajo slovenski preizkušanci višjo samopodobo na področju reševanja problemov in ustvarjalnosti.

38. KOBAL GRUM, Darja, MUSEK, Janek. Self-concept, personality styles and academic achievement : their inter-relationship. V: PICIGA, Darja (ur.). *Cognition, learning & instruction*, (The School Field, ISSN 0353-6807, Vol. 7, no. 3/4). Ljubljana: The Slovene Society of Research in the School Field. 1996, str. 61-77. [COBISS.SI-ID [135511](#)]

The article attempts to highlight two important views of investigating self-concept. First, the cognitive psychological conception of Markus and Cross, who define the self in terms of cognition, and calls it the self- scheme, is dealt

with. The educational psychological perspective of self-concept of Shavelson, Marsh, and their collaborators, who are focused mostly on the structure of self-concept and its relation to academic achievement, is then discussed. The article goes on to show some of the results of Slovenian and French students, gathered by different measures of self-concept and personality profile. Self-Description Questionnaire III (SDQ III) and Omni- Berkeley Personality Profile (OBPP) were administered to 230 students from Ljubljana and Strasbourg. Multivariate research and appropriate classical empirical study were carried out. Slovenian students tended to be less social, they see themselves as less able in mathematics and language than French participants, etc. Finally, the results were interpreted within the framework of the ideas of Markus, Shavelson and Marsh.

39. KOBAL GRUM, Darja, MUSEK, Janek. Strukturiranost osebnega profila, samopodobe in samospoštovanja na prehodu iz srednje v pozno adolescenco: mednarodna študija. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1995, 27, št. 3/4, str. 134-146, ilustr. [COBISS.SI-ID [56995840](#)]

40. VIZJAK-PAVŠIČ, Mojca, MUSEK, Janek, RAJKOVIČ, Vladislav. Razumljivost baz znanja kot dejavnik učinkovitosti ekspertnih sistemov za podporo odločanju. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1995, 27, št. 5/6, str. 47-67, ilustr. [COBISS.SI-ID [59166976](#)]

V raziskavi smo na osnovi empiričnega eksperimenta ugotavljali razlike v razumljivosti štirih predstavitev znanja v okviru lupine ekspertnega sistema DEX (tabele izpeljanih pravil, odločitvena drevesa, trodimenzionalni grafi in uteži pomembnosti posameznih kriterijev) ter skušali pojasniti izvore variabilnosti rezultatov.

The present study reports on the results of the experiment to test the comprehensibility of four knowledge representation modes in the expert system shell DEX (tables of aggregate rules, decision trees, three-dimensional graphs, regression weights of individual criteria) and explains the sources of variability of the results.

41. KOBAL GRUM, Darja, MUSEK, Janek. Samospoštovanje in testna anksioznost v povezavi z učno uspešnostjo.

Sodobna pedagogika, ISSN 0038-0474, nov.-dec. 1995, 46, št. 9/10, str. 498-507. [COBISS.SI-ID [59918080](#)]

42. KOVAČEV, Asja Nina, MUSEK, Janek. Osebnostni korelati grafičnega izražanja. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 26, št. 1/3 (1994), str. 66-93. [COBISS.SI-ID [427869](#)]

43. MUSEK, Janek. Osebnostne poteze in vrednotne usmeritve. *Psihološka obzorja*, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], maj 1994, vol. 3, št. 1, str. 13-28. [COBISS.SI-ID [286045](#)]

Avtor raziskuje odnos med osebnostnimi potezami in ocenjevanjem različnih vrednot, vrednotnih tipov in

kategorij. V splošnem kažejo rezultati nizke do zmerne korelacije med obema nizoma spremenljivk. Znatno število teh korelacij odkriva statistično pomembne zveze med osebnostnimi potezami in drugimi osebnostnimi spremenljivkami (starostjo, spolom, izobrazbo) na eni strani ter vrednotami na drugi strani. Ned osebnostnimi potezami, ki najbolj korelirajo z ocenami vrednot, so primarni faktorji afekcija, dominantnost, surgentnost, moč nadjaza, občutljivost in samozadostnost. Rezultati raziskave se ujemajo s prejšnjimi podatki, ki kažejo le zelo zmerno povezanost vrednot z osebnostnimipotezami, kar po vsej verjetnosti pomeni, da izvirata oba niza spremenljivk iz relativno neodvisnih osebnostnih področij.

The relationship between personality traits and ratings of different values, value categoties and types were examined in the present study. The overall results showed in the rule low or modest correlations between two setsof variables. A considerable number of these correlations revealed significant connections between personality traits and other personal variables (age, gender, education). Among the personality traits showing the highest correlations with the rating of different values and value categories were primary factors affectia, dominance, surgency, super-ego strength, premsia, and self-sufficiency. The results are in accord with the previous findings indicating only modest connections between individual value orientations and personality rtaits. Both sets of variables being investigatedin the present study obviously belong to the rather independent areas of individual's personality.

44. MUSEK, Janek. Paranormalni, transcendentni in drugi posebni pojavi: odnos do njih, stopnja prepričanja vanje in njihovo miselno razvrščanje (preliminarna raziskava). *Psihološka obzorja*, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], 1994, vol. 3, št. 2, str. 17-33, tabele. [COBISS.SI-ID [339805](#)]

Zanimanje za pojave, ki presegajo vsakdanje izkustvo, je značilno za vse civilizacije, kulture in zgodovinske dobe. Raziskovanje teh pojavov je bilo bolj predmet religije, filozofije, umetnosti in okultnih ved, kakor pa resnih znanstvenih prizadevanj. Sistematično so jih začeli znanstveno raziskovati šele v okviru parapsihologije. Šele v novejšem času se začenjajo s temi pojavi ukvarjati uveljavljene znanosti, od fizike in fiziologije do psihologije. Pri nas doslej ni bilo sistematičnih raziskovanj v zvezi s paranormalnimi, transcendentnimi in drugimi posebnimi pojavi. V pričujoči raziskavi smo skušali s pomočjo posebnega vprašalnika ugotoviti, koliko ljudje verjamejo v obstoj tovrstnih pojavov, pa tudi to, koliko so njihove ocene o teh pojavih povezane z različnimi osebnostnimi lastnostmi. Izkazalo se je, da vzorec respondentov ocenjuje verjetnost navedenih pojavov zelo različno, od takšnih, ki jim pripisuje precejšnjo verjetnost (npr. slutnje, bioenergija, telepatija), do takšnih, ki jih ljudje v povprečju presojajo kot maloverjetne (npr. čarovništvo, strahovi, pretvarjanje snovi, vampirji). Pokazalo se je tudi, da na ocene respondentov vplivajo spol, starost in osebnostne poteze. Multivariantne analize so pokazale, da respondenti razvrščajo ocenjevane pojave v več skupin, ki le v grobem ustreza strokovno definiranim kategorijam teh pojavov.

Paranormal and transcendent phenomena aroused interest and fascination in all civilizations, cultures and historical periods. They have been the subject of concern for religion, philosophy, the arts, and occult learning much more than for science. The scientific research of them has been initiated with the establishment of parapsychology, and only recently they became the subject of serious research in well-established disciplines from physics and physiology to psychology. In our country the systematic research of paranormal and

transcendent phenomena has been missing so far. In the present study, a special questionnaire has been applied in order to discover, how the respondents (the sample was roughly representative for Slovene population) rated the probability of the existence of listed paranormal and transcendent phenomena, how they categorize them and also, how their rating and appraisals depend on personal characteristics. The results showed a wide range in the adjudged probability of rated phenomena, from the very probable ones (such as presentiments, telepathy, bioenergetic phenomena) to the very improbable (magic, transsubstantiation, vampirism). Multivariate analysis of the ratings yielded dimensions and clusters that roughly resemble the official categorization of paranormal and transcendent phenomena. The results also showed the influence of gender, age and personality traits.

45. MUSEK, Janek, LEŠNIK MUSEK, Petra, MUSEK LEŠNIK, Kristijan. Vrednotne orientacije skozi življenje. *Psihološka*

obzorja, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], okt. 1993, vol. 2, št. 2, str. 25-35, ilustr. [COBISS.SI-ID 76233984]

V psihologiji je še vedno dokaj pomanjkljivo raziskano vprašanje, kako se oblikujejo vrednotne usmeritve v odvisnosti od starosti in razvojne dobe. V raziskavi smo skušali ugotoviti, kako ocenjujejo pomembnost glavnih osebnih vrednot in vrednotnih kategorij osebe v različnih starostnih obdobjih odraslosti. Pri tem smo izhajali iz hipoteze, da obstajajo tudi na področju vrednot razvojne težnje in hierarhije, ki zajemajo glavne kategorije vrednot. Rezultati raziskave so pokazali, da v odrasli dobi s starostjo relativno upadapomen hedonskih in potenčnih vrednot, ne upada pa pomen moralnih vrednot in narašča pomen izpolnitvenih vrednot. Na ravni vrednotnih makrousmeritev lahko ugotovimo upadanje pomena dionizičnih in naraščanje pomena apoloničnih vrednot. Ti rezultati v grobem potrjujejo obstoj razvojne hierarhije vrednot, ki vodi od hedonskih in potenčnih (dionizičnih) vrednot k moralnim in izpolnitvenim (apolonskim) vrednotam.

The relationship between value orientations and the developmental stages of adult individuals are still unsatisfactorily investigated. In our study an attempt was made to establish, how the persons of different ages rate the importance of cardinal values, value types and value orientations. It was hypothesized that in the field of values a developmental hierarchy could exist extending from hedonistic and potency values to the moral and fulfilment values. The overall results obtained by this study show the general decrease of the importance of dionysian values

(hedonistic and potency values) and a relative increase of apolonian values (moral and especially fulfilment values). Consequently we could confirm the conception of the developmental hierarchy of individual values.

46. KOVAČEV, Asja Nina, MUSEK, Janek. Grafična simbolizacija primarnih emocij. *Psihološka obzorja*, ISSN 1318- 1874. [Tiskana izd.], december 1993, vol. 2, št. 3/4, str. 31-50. [COBISS.SI-ID [334941](#)]

Raziskava ugotavlja značilnosti grafične simbolizacije emocij. Subjekti so morali z avtosugestijo podoživeti štiri glavne emocije, ter jih abstraktno narisati s flumastri s pomočjo barve, črte in pike. Ugotovili smo, da je simbolizacija emocij konceptualno pogojena in in njihovo doživljanje nima odločilnega pomena. Kljub zaporednemu risanju emocij ni prišlo do interferenc med njimi. Hipotezo neodvisnosti uporabe različnih likovnih elementov od emocij smo testirali s Chi²-testom. Barve pomebnejše diferencirajo med različnimi emocijami. Za vsako od štirih temeljnih emocij smo identificirali temeljne značilnosti njene simbolizacije. Na risbah obstaja precej podobnosti v uporabi likovnih elementov, strukturalnih značilnosti celote in shematskem prikazu dane emocije.

The aim of the present study was to ascertain the characteristics of the graphic symbolization of emotions. With the help of autosuggestion the subject had to experience four primary emotions (joy, sorrow, anger, and fear) and draw them abstractly with fibrepen. Their means of expression were: colour, line, and dot. Drawing were

analysed on the basis of a list of plastic elements and some characteristics of the whole. The list was prepared in advance. It was discovered that the symbolization of emotions is above all determined conceptually and that their experiencing is not of a crucial importance. In spite of the successive drawing of the four primary emotions there were no interferences among them. The hypothesis of the independence of the use of different plastic elements of emotions was tested with the chi²-test. It was found out, that colours differentiate between emotions more significantly than lines. The symbolization's basic characteristics of each of the four primary emotions were identified. The drawing of different subjects namely manifest a lot of similarities in the use of plastic elements, the structural characteristics of the whole and the schematic representation of a given emotion.

47. MUSEK, Janek. The universe of human values : a structural and development hierarchy. *Studia psychologica*, ISSN 0039-3320, 1993, let. 35, 4/5, str: 321-326. [COBISS.SI-ID [7408738](#)], [[JCR](#), [SNIP](#), [WoS](#) up to 15. 2. 2013: no. of citations (TC): 7, without self-citations (CI): 4]

48. MUSEK, Janek. Struktura jaza in samopodobe. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1992, let. 24, št. 3/4, str. 59-79. [COBISS.SI-ID [34074624](#)]

49. MUSEK, Janek. Izvorne poteze osebnosti: sinteza raziskovanj. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter*

za sodelovanje humanističnih ved, ISSN 0587-5161, 1992, let. 24, št. 5/6, str: 160-179. [COBISS.SI-ID [34142720](#)]

50. KOMPAN, Katarina, BILBAN, Katja, MUSEK, Janek. Anksioznost, emocionalne poteze osebnosti in soočanje s stresom. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1992, let. 24, št. 5/6, str: 180-195. [COBISS.SI-ID [34153216](#)]

51. MUSEK, Janek. Dimensions of personality and personal hardness. *Psihološka obzorja*, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], september 1992, vol. 1, št. 1, str. 6-10, ilustr. [COBISS.SI-ID [76132608](#)]

The aim of the present study was a further clarification of some unresolved problems concerning the theoretical conception of personal hardness. Two basic questions were examined in our investigation, the first dealing with the inner structure of personal hardness, and the second dealing with the relationship between personal hardness and other personality traits. The results of correlational and multivariate analyses showed that personal hardness is not a unique phenomenon. Most probably, it is composed of three or two rather independent components. Additionally, it has been proved, that the subscales as well as the composite scale of personal hardness are significantly related to the source traits of personality.

52. MUSEK, Janek. Vrednote in potrebe. Motivi in vrednote : 1. del: Zadovoljenost temeljnih potreb (motivov) in vrednote : 2. del: Dinamične poteze in vrednote. *Anthropos : časopis*

za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved, ISSN 0587-5161, 1990, let. 22, št. 1/2, str. 52-64, 1990,
let. 22, št. 5/6, str. 238-252. [COBISS.SI-ID [33432832](#)]

53. MUSEK, Janek. Human values in the context of age, gender and personality. *Psychologische Beiträge*, ISSN 0033-3018, 1990, 32, 1/2, str. 36-44. [COBISS.SI-ID [7405922](#)]

In the present study the problem of individual differences in value orientation was examined. The relationship between ratings of 47 important values and three principal interpersonal variables (age, gender and personality traits) were analysed by means of multivariate research design. A number of significant but in the rule moderate correlations and common dimensions between value ratings, age, gender and personality traits was found. A general conclusion could be drawn from the results of the study, namely that value orientations of individuals reflect widely shared influences of cultural learning as well as the more specific influences of the essential individual factors.

54. MUSEK, Janek. O osebnostnem profilu Slovencev. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1989, 20, 1-2, str. 270-286. [COBISS.SI-ID [9790978](#)]

55. MUSEK, Janek. Spol, spolne vloge in vrednote. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1989, letn. 20, št. 3/4, str. 124-137. [COBISS.SI-ID [12868098](#)]

56. MUSEK, Janek. Osebnost in kritično življensko dogajanje. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1988, letn. 18, št. 1/3, str. 165-182, 1988, letn. 18, št. 4/6, str. 21-33. [COBISS.SI-ID [5794818](#)]

57. MUSEK, Janek. Novejše koncepcije in raziskovanja altruizma : 1. del: biološki, psihosocialni in osebnostni vidiki altruizma : 2. del: regulativni dejavniki altruističnega obnašanja. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1987, letn. 17, št. 3/4, str. 148-167, 1987, letn. 17, št. 5/6, str: 213-232. [COBISS.SI-ID [9972834](#)]

Članek obravnava altruizem kot eno izmed osnovnih oblik t. i. prosocialnega obnašanja. V tem delu razprave je govor predvsem o glavnih skupinah dejavnikov altruizma, ki so v novejšem času predmet teoretičnih analiz in raziskovanj o bioloških dejavnikih, o psiholoških, socialno priholoških, ter osebnostnih dejavnikih. Avtor v tem kontekstu kritično pregleduje biosociološke koncepcije altruizma in opozarja na psihosocialne in osebnostne faktorje ter vidike altruističnega obnašanja pri človeku: narava socialne situacije ter njena zaznava, število potencialnih pomagalcev, razpršitev in odlaganje odgovornosti, pretekle izkušnje in učenje, razpoloženje in počutje potencialnega pomagalca, psihosocialna bližina in podobnost pomoči potrebnihoseb, normativna pričakovanja, recipročnost, osebnostne značilnosti,

značilnosti skupine idr. Posebej obravnava tudi relativno zanemarjeno vlogo oseb, ki prejemajo pomoč ter njihov vpliv na izide obnašanja v situacijah, ki zahtevajo pomoč in altruistično angažiranje.

Drugi del razprave (prvi je bil objavljen v pretekli številki) zajema analizo nekaterih najpomembnejših teoretskih razlag altruizma. Med temi so predvsem teorije, ki upoštevajo mehanizme ter procese empatije "stroškovne" izmenjave ter vlogo podobe (pojma) o sebi - jaza - pri uravnavanju altruističnega obnašanja. Posebej obravnava avtor vprašanje odnosa med moralnimi načeli (vrednotami, smernicami) ter aktualnim ravnanjem in pri tem opozarja na možne razlage za pogosto opaženo neusklajenost med načeli in ravnanjem. Podobno obravnava tudi vprašanje t. i. moralne transgresije in njenih posledic kot dejavnika, ki vpliva na altruizem. Končno razvija avtor formalnejši model regulativne funkcije jaza (podobe o sebi) v altruističnem ravnanju in drugih oblikah prosocialnega obnašanja.

Altruism is by definition one of the most important and intriguing classes of prosocial behavior. In present paper the main factors influencing altruistic behavior are reviewed: biological factors, psychological, psychosocial and personal factors. After a critical discussion of biosociological theories of altruism, the psychosocial and personality determinants of human altruism are introduced, among others the characteristics of the helping situation and its cognitive appraisal, the number of potential helpers, the dispersion and refusal of responsibility, previous experience and learning, moods

and feelings of helping persons, psychosocial similarity and closeness of the persons to be helped, normative expectancies, reciprocity, personality traits, group characteristics etc. The role of the victims and their impact of the results of altruistic engagement is also considered.

In the second part of the paper (part I was presented in the previous number of the journal) some leading theoretical explanations of altruistic behavior are analysed. Included are theories dealing with the role of empathy, cost exchange and self-concept in regulation of altruism and other forms of (pro)social behaviour. The problems of attitude-behaviour relations and moral transgression-compensation mechanisms are especially considered. Several reasons accounting for the well-known attitude-behaviour discrepancies in the area of altruism are discussed as well as the influence of moral transgression upon consequent prosocial behavior. A more formal model of regulative activity of the self in causation altruistic behaviour is finally proposed and briefly discussed.

58. MUSEK, Janek. Temeljne kategorije in dimenzije vrednot ter vrednostne usmerjenosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1986, letn. 16, št. 1/2, str. 49-57, ilustr.
[COBISS.SI-ID [9974626](#)]

Prvi del študije obsega prikaz in analizo nekaterih pomembnejših teoretičnih modelov in klasifikacij vrednot. V drugem delu pa so prikazani rezultati multivariantnih analiz

vzorca 37 dominantnih vrednot, ki so jih ocenjevalci ocenjevali glede na pomembnost na sedemstopenjski ocenjevalni lestvici. Na podlagi rezultatov teh analiz je predložena nova klasifikacija vrednot. Klasifikacija ločuje najprej osebne vrednote in socialne vrednote. Osebne vrednote zajemajo nato skupino evtimnih vrednot (hedonske, utilitarne, materialne, lukrativne, avanturistične vrednote), vrednote življenjske espanzivnosti (bio- in sociocentrične vrednote), individuacijske vrednote (spoznavne, samoaktualizacijske, ustvarjalne, avtonomistične vrednote) in kulturne osebnostne vrednote (estetske, duhovne, poklicne vrednote). Socialne vrednote pa zajemajo naslednje skupine: societalne vrednote (morala, red, zakonitost, avtoriteta, tradicija), družinske vrednote, vrednote miru in blagostanja in vrednote socialnega napredka (progresistične, demokratične, egalitarne vrednote).

Several important theoretical models aid classifications of human values were described and analysed in the first section of the present study. In the second section, the empirical findings drawn from multivariate experiments

were shown and discussed. The results were obtained on the basis of personal importance-nonimportance ratings for 37 dominant values. Multivariate analyses of rating correlations between different values thus established a number of clusters of values defined on the ground of underlying common factors or dimensions. A new classification of human values was then proposed. The

classification distinguishes between two major classes, the personal and the social values respectively. The personal values include euthymic values (hedonistic, utilitarian, materialistic, lucrative, avanturistic), expensive life-values (biocentric and sociocentric values), values of individuation (knowledge, self-actualization, creativity, autonomy) and cultural individual values (aesthetic, spiritual, professional). The social values include societal values (order, morality, authority, tradition), family-life values, values of peace and welfare and values of social progress (progressistic, democratic, egalitarian values).

59. MOHORIČ, Ivanka, BRENK, Klas Matija, MUSEK, Janek. Zadovoljenost temeljnih motivov, vrednote, življenjski cilji ter odločitve. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1986, letn. 16, št. 1/2, str. 66-71. [COBISS.SI-ID [9974882](#)]

V pričujoči raziskavi smo izvedli multivariantno analizo spremenljivk, ki zajemajo področja zadovoljenosti osnovnih motivov, izpolnjenosti življenjskih ciljev, individualnih vrednot in življenjskih odločitev. Ugotovljene so bile skupne dimenzijske pomena ter spremenljivk, pri čemer smo posebej analizirali najpomembnejše izmed ugotovljenih dimenzij.

A multivariate study was carried out in the present study showing the structure of relations between the satisfaction of basic needs, the realization of life-goals, the individual values, and important individual decision. The most evident common dimensions of psychological meaning of all

groups of variables mentioned above were interpreted and discussed.

60. HROVAT, Irena, VINKLER, Boris, MUSEK, Janek. Mesto kontrole ojačenja, izvorne poteze osebnosti in vrednote. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1986, letn. 16, št. 1/2, str. 72-77. [COBISS.SI-ID [9975138](#)]

Izvedli smo multivariantno raziskavo, ki je zajela različne osebnostne poteze (izvorne poteze po Cattelu in Rotterjevo potezo internalnost - eksternalnost) in vrednote. V sestavku so opisani in analizirani dobljeni klastri spremenljivk ter njihovi psihološki pomeni.

A multivariate experiment was designed in order to acquire more insight into the structure of interconnectedness between various personality traits (including source traits of Cattell and Rotter's locus of control) and individual values. Several clusters of variables included were obtained and the psychological meaning of those clusters was discussed.

61. MUSEK, Janek. Ja - kao pokretačka snaga ličnosti. *Psihologija : časopis Saveza društava psihologa Srbije*, ISSN 0048-5705, 1986, god. 19, br. 1/2, str. 45-59. [COBISS.SI-ID [10704738](#)]

62. MUSEK, Janek. Neprosojnost duševnosti in mehanizem samoprevare. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1983, letn. 13, št. 3/4, str. 335-346. [COBISS.SI-ID [9980770](#)]

Razprava obravnava koncepcijo neprosojen duševnosti ter ključni teoretični pojem te koncepcije, pojem samoprevare. Prikazani so rezultati empiričnih raziskav mehanizma samoprevare ter morebitne povezave tega mehanizma z delovanjem možganskih hemisfer. V zaključku je povzet teoretični pomen teorije samoprevare in njen odnos do sodobnih pojmovanj zavesti in zavestnega subjekta.

The conception of the nontransparent mind and its central theoretical idea, the concept of self-deception are reviewed and reexamined. The results of the empirical investigations of self-deceiving are shown and the possible connections between the mechanism of self-deception and the hemispheric functioning of the brain are discussed. Finally, the theoretical meaning of the self-deception hypothesis is resumed and its relations to the conceptions of the consciousness and of the self are defined.

63. MUSEK, Janek. Značilnosti razvoja in perspektiv psihologije kot stroke pri nas. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1983, letn. 13, št. 5/6, str. 137-142.
[COBISS.SI-ID [9978722](#)]

64. TUŠAK, Maks, MUSEK, Janek. Dimenzijske metaforične pomena simbolov pri mladostnikih. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1981, letn. 11, št. 2/3, str. 36-42, tabele.
[COBISS.SI-ID [9983586](#)]

65. MUSEK, Janek. Pojem strukture v psihologiji : 2. del: strukturiranost zavestnega subjekta in osebnosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1981, letn. 11, št. 4/6, str. 135-150, 1983, letn. 13, št. 1/2, str. 179-198. [COBISS.SI-ID [9978210](#)]

V prvem delu razprave so obravnavani temeljni strukturni psihološki pojmi kot so jih razvile likovna psihologija, struktorna celostna psihologija in razvojna struktorna psihologija. Drugi del razprave pa obravnava sodobne koncepcije strukturacije osebnosti in zavestnega subjekta (predvsem strukturalno psihoanalizo in teorije socialnega izvora zavesti), v zvezi s tem pa načenja važno vprašanje decentracije osebnosti ter problem teoretične rekonstrukcije človeka kot zavestnega in dejavnega subjekta.

The fundamental structural conceptions arising from the gestalt psychology, the structural "Ganheitspsychologie" and the genetic structural psychology are reviewed and discussed. In the second part of the article, more recent theories relating to the idea of the structural reduction of personality and conscious self are rescribed and interrelated. Consequently, the problem of progradient theoretical decentration of human personality is posed and the need for theoretical reconstruction of the man as consciously active being is recommended as well as the need for abandoning the previously dominant theoretical absolutizations of the human consciousness and self-transparency.

66. MUSEK, Janek, TUŠAK, Maks. Odnos med metaforično simboliko in dosežki, osebnostnimi dimenzijami in socialnimi stališči pri mladostnikih. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1979, letn. 9, št. 1/2, str. 113-124, tabele. [COBISS.SI-ID 9985890]

Avtorja sta izvedla obsežnejšo študijo z namenom, da bi raziskala povezave med kategorijami metaforičnega pomena simbolov ter učnim uspehom, sposobnostmi, osebnostnimi dimenzijami ter socialnimi stališči pri vzorcu zgodnjih adolescentov. Rezultati preiskave so pokazali, da so vse uporabljene psihološke spremenljivke pomembno povezane z vrsto metaforičnih kategorij. Metaforične kategorije, ki so značilne za posamezne psihološke spremenljivke, sta avtorja združila nato v posebne simptomatske lestvice, ki jih je možno točkovati. Vrednosti korelacijskih koeficientov med simptomatskimi lestvicami in ustreznimi spremenljivkami se gibljejo od 0,30 do 0,50. V diskusiji sta avtorja posebej opozorila na teoretične in praktične nasledke ugotovljenih podatkov, zlasti na možnost, da bi na podlagi metaforične simbolike izdelali večdimenzionalno psihodiagnostično sredstvo.

An experimental study was designed in order to reveal the possible relationships between categories of metaphorical meaning of symbols and school grades, mental abilities, personality dimensions and social attitudes of early adolescent population. Each psychological variable turned out to be significantly connected with a variety of metaphorical meanings. Symptomatic metaphorical

categories were assembled together constituting those scorable scales for respective psychological variables. Correlation coefficients between symptomatic scales and corresponding test variables amounted from 0,30 to 0,50. Both theoretical and practical consequences of the results were further discussed stressing the possibility for the construction of a multidimensional psychodiagnostic instrument based on the symptomatic value of metaphorical symbolism.

67. MUSEK, Janek. Psihološka spoznanja kot izvor kritike znanosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1979, letn. 9, št. 1/2, str. 125-146. [COBISS.SI-ID [9986402](#)]

Kritična analiza spoznavnega procesa kaže, da je klasični model spoznavnega odnosa treba nadomestiti z modelom, ki - v okviru psihologije in družbenih znanosti - obravnava ta odnos kot medsebojno (intersubjektivno) situacijo. Na spoznavanje kot medosebni odnos pa nujno vpliva vrsta psiholoških dejavnikov, ki jih moramo pojasniti in nato upoštevati, če hočemo, da bi znanstveno spoznavanje napredovalo. Članek prikazuje različne

izvore izkrivljanj in zmot v spoznavanju (med njimi npr. učinke pričakovanja in kategoriziranja) kot so prisotni v posameznih fazah spoznavnega procesa (pri odkrivanju problemov, postavljanju in preverjanju hipotez, tolmačenju dobljenih podatkov). Nadalje obravnava avtor vlogo intuicije in magičnega mišljenja v znanosti ter vlogo simbolne logike v globinski psihologiji. Posebno pozornost

posveča odnosom medlogiko, spoznavno teorijo in psihologijo ter razčlenjuje pojmovanje razvojne (genetske) epistemologije, kjer je poudarjena aktivna vloga človeka pri konstruiranju temeljnih principov mišljenja in spoznavanja in kategorialnih pojmov (načelo identitete in neprotislovnosti, pojmi prostora, časa, vzročnosti, hitrosti, števila idr.).

Scientific observation in social and psychological sciences is reinterpreted in terms of interpersonal (intersubjective) model of subject-object relationship replacing thus the classical undirectional models of scientific inquiry. As intersubjective process, the scientific observation is inevitably influenced by a variety of psychological factors. The revelation and consideration of these factors is needed in order to advance in scientific knowledge. Significant sources of biases and errors in scientific activity (expectancy and categorizing effects for example) were described demonstrating also their implications for different stages of heuristic process (the perception of the problem, the formulation and verification of hypotheses, the interpretation of data). The author further discussed the role of intuitive and magical modes of thinking in science and the use of metaphorical logic in depth psychology. Finally, the relationships between logic, epistemology and psychology had been considered and the emerging conceptions of generic epistemology were analysed emphasizing the creative position of human beings in construction of the basic or categorical concepts in thought (the principles of identity and noncontradiction,

the concept of space, time, causality, velocity, number and others).

68. MUSEK, Janek. Psihološka pojmovanja in razlage metaforične simbolike. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1977, letn. 7, št. 5/6, str. 45-68, ilustr., 1978, letn. 8, št. 1/2, str. 81-103, 1978, letn. 8, št. 3/4, str. 127-148.
[COBISS.SI-ID [10021218](#)]

Članek obravnava osnovna psihološka vprašanja pri razlagi pojavov metaforične simbolike. Prvi del zajema problematiko opradeljevanja ključnih pojmov tega področja, pojmov simbola in metafore in opisuje simbolični odnos kot celovito enoto, zunaj katere ni možno definiranje metaforičnega pomena. V drugem delu so opisane in obrazložene klasifikacije metaforičnega pomena, pri čemer navaja avtor rezultate svojih empiričnih raziskav o komponentah metaforičnega pomena. Tretji del na kratko prikazuje pomembnejše concepcije in teorije metaforične simbolike. Avtor podaja kritično oceno teh pojmovanj in ugotavlja, da je celostno teorijo metaforične simbolike možno zgraditi le ob upoštevanju nekaterih novih teoretskih izhodišč. V prvi vrsti je treba upoštevati notranjo povezanost metaforičnih procesov z drugimi človekovimi spoznavnimi procesi, s katerimi jih povezuje temeljna zmožnost dojemanja odnosov. Kot določila specifične različnosti metaforičnih procesov pa je treba upoštevati proces reprezentativne selekcije pregnantnih simbolov ter težnjo po izražanju ter projiciranju emergentnih izkustvenih vsebin.

Fundamental psychological questions concerning the explication of metaphorical symbolism are formulated and discussed. The topics of the first part of the paper are the problems of defining the crucial concepts, the concepts of symbol and metaphor. In this part, the dialectical definitory unit of symbol relation is also described. In the second part, the classifications of metaphorical meaning are exolated, revealing thereby the results of author's factor analysis of metaphorical meaning. The third part includes a brief view of most important conceptions and theories of metaphorical symbolism. A critical evaluation of those conceptions is formulated and new theoretical starting points are recommended. In the first line, the inner connectedness between symbolic phenomena and other cognitive processes must be fully considered. The basic human capacity of perceiving relations between events might be regarded as common link between symbolism and other cognitive functions.

69. MUSEK, Janek. Novejši teoretski pogledi na shizofrenijo. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1974, letn. 4, št. 1/4, str. 71-88, ilustr. [COBISS.SI-ID [10007138](#)]

Avtor navaja sodobna etiološka tolmačenja shizofrenije, med njimi psihodinamične in sociodinamične interpretacije, hipoteze izhajajoče iz teorije učenja, hipoteze kognitivnega deficitu, psihofiziološke, biokemične in genetske hipoteze. Sestavek zaključuje diskusija v zvezi s temeljnimi teoretskimi problemi in protislovji, ki opredeljujejo sodobna pojmovanja shizofrenij.

The recent etiological explanations of schizophrenia are reviewed including psychodynamic and sociodynamic interpretations, learning theory approaches, the hypotheses of deficitary cognitive development, psychophysiological, biochemical, and genetical hypotheses. Finally, the conclusions are made with respect to the main theoretical problems and contradictions in the modern concept of schizophrenic illness.

70. MUSEK, Janek, POLIČ, Marko. Vpliv serialnega konteksta na vrednostno ocenjevanje znakov. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1971, letn. 3, št. 1/2, str. 9- 14. [COBISS.SI-ID [9993826](#)]

V raznih raziskavah je bilo ugotovljeno, da se presojanje psihofizičnih in perceptivnih vrednosti spreminja pod vplivom uporabljenih komparativnih standardov. Avtorja sta želela preizkusiti, če veljajo podobne zakonitosti tudi za ocenjevanje pomena različnih znakov. V ta namen sta pri ocenjevanju vrednosti posameznih verbalnih in neverbalnih znakov uporabila kot komparativne standarde kontekst drugih članov istega pomenskega razreda. Pokazalo se je, da so se vrednostne ocene pri serialnem ocenjevanju v primeri s kontrolnimi ocenami pomaknile v smeri od nevtralnega območja k obema ekstremoma ocenjevalne lestvice, pri čemer se je signifikantno povečala tudi variabilnost poprečnih ocen. Te rezultate je možno interpretirati v skladu z razširjeno teorijo adaptacijske ravni: spremembe v ocenah nastopajo kot funkcija variranja

adaptacijskega območja, tako da postanejo ocene bolj distinkтивne in manj nevtralne. Predlagane so tudi nadaljnje raziskave, s katerimi bi mogli proučiti naravo eventualnih adaptacijskih mehanizmov pri presojanju pomena kot tudi razjasniti morebitni vpliv drugih dejavnikov naspreminjanje ocen.

Various judgment investigations have established that the of psychophysical and perceptive values changes under the influence of the comparative standards used. The authors wished to examine whether a similar underlying law applies also to the evaluation of the meaning of different signs. With this purpose in view, in the evaluative judgment of the individual verbal and non-verbal signs they used the as comparative standards the context of the other links from the same concept class. It turned out that in comparison withthe control ratings the evaluative ratings in the serial judgment moved away from the neutral area towards both extremes of the rating scale and in this the variability of the average rites rose significantly. These results may be interpreted in terms of the widespread theory of the adaptation level: the changes in the rating occur as the function of the variation of the adaptation area and so the rates become more distinctive and less neutral. In the conclusion further investigations are suggested which might reveal the nature of the possible adaptation mechanisms in the evaluation of meaning as well as elucidate the possible influence of other factors on the changes of marks.

71. MUSEK, Janek. Evaluativna topografija dvodimensionalnega prostorskega polja. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1971, letn. 3, št. 3/4, str. 95-113, ilustr. [COBISS.SI-ID [9995106](#)]

Avtor je na osnovi znanega vpliva enodimensionalnih principov prostorske evaluativne diferenciacije (središče-obrobje in zgoraj-spodaj) prediciral hipotetično evaluativno topografijo dvodimensionalnega prostorskega polja. Pravljena topografija je bila preverjena s pomočjo tehnike prostorskega lociranja pojmov. Uporabljeni so bili evaluativno pozitivni in evaluativno negativni pojmi. Lokacije teh pojmov so pokazale, da se empirična evaluativna topografija dvodimensionalnega polja v bistvu sklada s hipotetično. Dobljena odstopanja oziroma razlike so verjetno posledica različnega ter interaktivnega delovanja obeh principov evaluativne diferenciacije: zdi se, da pri lociranju pozitivnih pojmov prevladuje vpliv dimenzij središče - obrobje, pri lociranju negativnih pojmov pa vpliv dimenzij zgoraj - spodaj. Evaluativna topografija dvodimensionalnega polja se v bistvu more predicirati na osnovi enodimensionalne evaluativne topografije, pri čemer pa se delno odražajo tudi nove komponente kompleksnejše prostorske organizacije.

On the basis of well-known influence of the one-dimensional principles of the spatial evaluative differentiation (center - periphery and above - below) the author has predicted a hypothetic evaluative topography of the two- dimensional spatial field. The anticipated

topography has been verified by the technique of the spatial location of concepts. Evaluatively positive and evaluatively negative concepts have been used. The locations of the concepts have shown that the empiric evaluative topography of the two-dimensional field essentially agrees with the

hypothetic one. The deviations of differences are probably due to the different and interacting operation of the two principles of the evaluative differentiation: it seems that the location of positive concepts is affected by the dimension centre - periphery, and the location of negative concepts by the dimension above - below. Essentially the topography of a two-dimensional field may be predicted on the basis of the one-dimensional evaluative topography, but here new components of a more complex spatial organization tend to emerge.

72. MUSEK, Janek. Perceptualna i semantička asimetrija vizuelnog polja. *Psihologija : časopis Saveza društava psihologa Srbije*, ISSN 0048-5705, oktobar 1971, god. 4, br. 3, str. 149-158. [COBISS.SI-ID [10734690](#)]

73. MUSEK, Janek, POLIČ, Marko, SMREKAR, E.... Prostorsko razločevanje pojmov kot kazalnik kritičnih stališč pri skupini prestopnikov - povratnikov. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, ISSN 0034-690X, 1971, 21, št. 3, str. 188-192. [COBISS.SI-ID [11380834](#)]

74. POLIČ, Marko, MUSEK, Janek, SMREKAR, E.... Časovni in časovno prostorski simbolizem pri skupini delinkventov

povratnikov. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, ISSN 0034-690X, 1971, 21, št. 4, str. 266-270. [COBISS.SI-ID 11381346]

75. MUSEK, Janek. Evaluativna simbolika besedno in topografsko prezentiranih prostorskih dimenzij. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1970, letn. 2, št. 3/4, str. 132-138, tabele. [COBISS.SI-ID 9992546]

S preizkusom smo nameravali ugotoviti simbolični pomen prostorskih dimenzij levo - desno in zgoraj - spodaj, prezentiranih na verbalno pojmovni in na topografsko lokacijski ravni. Poskusne osebe so locirale serijo pojmov na vodoravno in navpično črto in povezovale iste pojme z besedama "levo" in "desno" ter "zgoraj" in "spodaj".

Rezultati so pokazali, da se tako na pojmovno verbalni kot na topografsko lokacijski ravni dobro diferencira evaluativni simbolični pomen prostorskih dimenzij (dimenzija zgoraj - spodaj diferencira v splošnem nekoliko bolje). Zdi se, da glede na evaluativni simbolični pomen korespondirajo pojem "desno", topografski položaj "levo", pojem "zgoraj" in topografski položaj "zgoraj" (pozitivni evaluativni pomen) ter pojem "levo", topografski položaj "desno", pojem "spodaj" in topografski položaj "spodaj" (negativni evaluativni simbolični pomen). Dobljene rezultate smo interpretirali v kontekstu hipotez, ki povezujejo prostorski simbolizem s predstavami telesne sheme in njenimi transpozicijami.

By way of testing we have tried to establish the symbolic meaning of the spatial dimensions "left - right" and "above - below", presented on the verbal conceptual and on the topographic locational levels. The test subjects were asked to locate a serise of concepts on a horizontal line and a vertical line, associating these concepts with the words "left" and "right", and "above" and "below" respectively. The results have shown that both on the verbal conceptual level and on the topographic locational one the evaluative symbolic meaning of spatial dimensions is well differentiated (on the whole, the dimension "above - below" is somewhat better differentiated). It appears that with regard to the evaluative symbolic meaning the following correspondences can be claimed: the concept "right" and the topographic position "left", the concept "above" and the topographic position "above" (positive evaluative meaning), the concept "left" and the topographic position "right", and the concept "below" and the topographic position "below" (negative evaluative symbolic meaning). The obtained results were subssequently interpreted in the context of hypotheses relating the spatial symbolism to the presentations of the physical scheme and its transpositions.

76. PEČJAK, Vid, MUSEK, Janek. The influence of group affiliations on the evaluative meanings of critical concepts. *International journal of symbology*, ISSN 0020-7705, 1970, vol. 1, no. 3, str. 11-16. [COBISS.SI-ID [512474393](#)], [[WoS](#) up to 27. 8. 2015: no. of citations (TC): 0, without self-citations (CI): 0]

1.02 Review article

77. MUSEK, Janek. Generalni faktor osebnosti in nova struktturna teorija osebnosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2011, letn. 43, št. 1/2, str. 11-34,

tabele. [COBISS.SI-ID [47478626](#)]

Strukturalni modeli so že desetletja v ospredju psihologija osebnosti. Šele v najnovejšem času so se pojavili raziskovalni izsledki, ki kažejo na obstoj in pomen generalnega faktorja osebnosti (GFO, Veliki eden), kar v pomembni meri spreminja doslej veljavne hierarhične modele osebnostne strukture. Ta študija pregledno prikazuje raziskovalne rezultate, ki kažejo na naravo, psihološko vsebino ter kulturne in bioevolucijske vidike generalnega faktorja osebnosti, na njegove povezave z drugimi pomembnimi nekognitivnimi psihološkimi spremenljivkami in na njegovo vlogo ter pomen v struktturni hierarhiji dimenzij osebnosti. Ta hierarhija zajema več ravni generalnosti, končuje pa se z generalnim faktorjem osebnosti na samem vrhu (model piramidne strukture osebnosti).

Structural models are in the focus of personality psychology already for decades. Yet only recently, the empirical psychological research yielded the results that convincingly show the existence and importance of the General Factor of Personality (GFP, the Big One).

Consequently, the existent hierarchical models of personality structure should be modified to the essential extent. This study reviews the research results, which demonstrate the nature, psychological content and the cultural and bioevolutionary roots of GFP, the correlations between GFP and other significant non-cognitive psychological variables and the role and importance of GFP in the structural hierarchy of personality dimensions. This hierarchy contains several levels of generality with the GFP at the apex (the pyramidal model of personality structure).

- 78.** MUSEK, Janek. Identiteta psihologije, psihološke paradigm in konstruktivizem : perspektiva socialne paradigm v psihologiji. *Psihološka obzorja*, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], 2003, letn. 12, št. 3, str. 79-92. http://psiholoska-obzorja.si/arhiv_clanki/2003_3/musek.pdf. [COBISS.SI-ID 22813538]
- 79.** MUSEK, Janek, AVSEC, Andreja. Pozitivna psihologija : subjektivni (emocionalni) blagor in zadovoljstvo z življenjem. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 2002, letn. 34, št. 1/3, str. 41-68, ilustr. [COBISS.SI-ID 20382562]
- 80.** MUSEK, Janek. Dimenzijs in meje osebnosti. *Dialogi*, ISSN 0012-2068, 2002, letn. 38, [št.] 9/10, str. 23-35. [COBISS.SI-ID 121995776]
- 81.** MUSEK, Janek. Morfologija človeške destruktivnosti. *Panika : širimo psihološka obzorja*, ISSN 1318-8747, [2001], letn. 6, št. 1, str. 2-5, ilustr. [COBISS.SI-ID 14964578]

82. VIZJAK-PAVŠIČ, Mojca, MUSEK, Janek, RAJKOVIČ, Vladislav. Oko duha : značilnosti in procesiranje mentalnih predstav = The mind's eye : the meaning and processing of mental imagery. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1996, let. 28, št. 3/4, str. 183-194. [COBISS.SI-ID 17121885]

While difficulties in studying mental imagery were in large part responsible for the Behaviorists' swing away from studying mental activity of any sort, the advent of computers has brought a new vocabulary for conceptualizing mental events. This new set of thinking constructs has allowed theories of mental imagery to be specified much more precisely than was heretofore possible. These clearer characterisations of the construct have, in turn, led to empirical studies that have revealed important properties about mental imagery and the imagery-processing system. With regard to their practical implications, mental images can be used to improve memory, in problem solving, and to improve creativity. Mental images can be used also to improve perceptual performance, modify visual-motor coordination, verify spatial relations among objects, compare rotated objects, and discover patterns made up of novel combinations of features. Future studies in mental imagery research will most likely focus on these and other practical uses of the perceptual properties of images.

83. MUSEK, Janek. Prispevek psihologije k razvoju kognitivne znanosti: vloga kognitivne psihologije. *Časopis za*

kritiko znanosti, ISSN 0351-4285, 1995, 23, št. 176, str. 73-87,
ilustr. [COBISS.SI-ID [3124322](#)]

Članek tematizira prispevek psihologije h kognitivni znanosti. Opiše, kako je kognitivna psihologija uspela uspešneje kot druge usmeritve rešiti problem organiziranosti in celovitosti duševnega delovanja ter problem nezavedne duševnosti. Ob prvem problemu se dotakne vprašanja kognitivnega vodenja obnašanja in osebnosti

prek kognitivnega urejanja, sheme, atribucije in slogov. Z gledišča kognitivne psihologije obravnava tudi čustva in vprašanje samopodobe ter njene referenčne funkcije. Pri problemu nezavednega je obdelano vprašanje kognicijskega nezavednega, ki odstopa od klasičnih psihoanalitičnih modelov.

84. MUSEK, Janek. Ženske in moški: preobrazba tradicionalnih spolnih vlog. *Zbornik študij*, ISSN 1318-3117, 1995, let. 2, št. 1, str. 27-37, tabele, grafi. [COBISS.SI-ID [16269917](#)]

85. MUSEK, Janek. Duhovna kriza, vrednote in psihologija. *Psihološka obzorja*, ISSN 1318-1874. [Tiskana izd.], december 1993, vol. 2, št. 3/4, str. 123-141. [COBISS.SI-ID [340317](#)]

Danes se pogosto govorji o vrednotni, moralni in duhovni krizi človeštva. Res je sicer, da se je o teh pojavih razpravljalo v vseh obdobjih moderne dobe in morda

civilizacije naplošč. Najbrž pa je tudi res, da ima vsaka doba svojo krizo in ji daje svoj pečat, Kaj lahko kot psihologi rečemo o tej, naši sodobni krizi vrednot, morale in duha? Analiza pojmovanj krize vrednot in duhovne krize kaže, da moramo ločevati med pojavi kot so vrednotna praznina, vrednotna zmedda in vrednotna konfliktnost. V mnogih primerih se namreč omanjena kriza pokaže predvsem kot nejasnost in konfliktnost v vrednotnem sistemu (hierarhiji). Psihologija lahko kot ena izmed vodilnih znanosti, ki se ukvarjajo z vrednotami, moralno in človekovim duhovnim delovanjem, prispeva k pojasnjevanju vseh teh kriz. Mislim da lahko prispeva največ, če izhaja iz svojih lastnih ugotovitev, ki zadevajo človekovo naravo. Po teh ugotovitvah bilahko govorili o naravni razvojni hierarhiji, ki zajema vse glavne kategorije vrednot: hedonistične, potenčne (statusne), moralne in izpolnitvene. Ta hierarhija je lahko kažipot izhoda iz človekove permanentne vrednotne, moralne, duhovne krize.

Nowadays, the crisis of values and the moral crisis of humanity are quite commonly used terms. Nevertheless, the moral crisis and the crisis of values have been encountered in past times also and maybe the most accurate observation could be expressed by the statement that each human generation lives and deals with its own crisis in a specific way. What has psychology to say about our contemporaneous crisis of values, of morality and of the spiritual state of mankind? The analysis of the conceptions of moral and valuecrisis compels us to distinguish more clearly between different events

concerning the values, like the vacuum of values, the confusion of values and the conflict of values. In many respects the crisis of values appears prevalently in the form of confusion and conflict in the value systems. Psychology could clarify many puzzling phenomena implicated in the relationship between our values and our behavior. Many aspects of the sometimes astonishing gap extending between the values and the factual behavior could be explained by psychological factors. Psychological discoveries revealing the inner structure of individual values and the developmental hierarchy of values could help us to overcome better the permanent human crisis regarding our valuing, moral and personal conduct. By following the natural development of value orientation, a human being could successfully cope with moral and other personal problems.

86. MUSEK, Janek. Človekove pravice in duševno zdravje. *Socialno delo*, ISSN 0352-7956, 1993, 32, št. 3/4, str. [11]-13. [COBISS.SI-ID [73483776](#)]

87. MUSEK, Janek. Osebnostne lastnosti kot dejavnik pri doživljjanju nesreč in pri ravnanju med njimi. *Ujma : revija za vprašanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami*, ISSN 0353-085X, 1992, št. 6, str. 160-161. [COBISS.SI-ID [53645824](#)]

88. MUSEK, Janek. Vrednote kot predmet psihološkega proučevanja. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1991, let. 23, št. 1/3, str.233-256. [COBISS.SI-ID [33755904](#)]

89. MUSEK, Janek. Ocenjevanje in presojanje osebnostnih lastnosti : 1. del: Učinki konteksta in vrstnega reda pri ocenjevanju osebnostnih lastnosti in oblikovanju osebnostnega vtisa : 2. del: Implicitna teorija osebnosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1991, let. 23, št. 4/5, str.213-227, 1991, let. 23, št. 4/5, str.7-19. [COBISS.SI-ID [33692160](#)]

90. MUSEK, Janek. Psihološki koncepti ali koncept psihologije. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1983, letn. 13, št. 5/6, str. 123-136. [COBISS.SI-ID [9978466](#)]

91. MUSEK, Janek. Socialni izvor zavesti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje*

humanističnih ved, ISSN 0587-5161, 1982, letn. 12, št. 4/6, str. 355-368. [COBISS.SI-ID [9981282](#)]

92. MUSEK, Janek. Aspektivičnost osebnostnih teorij in vprašanje kritične analize subjektne vloge osebnosti. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1980, letn. 10, št. 4/6, str. 7-8. [COBISS.SI-ID [9983842](#)]

93. MUSEK, Janek. Spoznavni procesi kot odraz funkcionalnega odnosa možganskih hemisfer. *Revija za psihologiju : časopis Saveza organizacija psihologa Jugoslavije*, ISSN 0352-1605, 1974, vol. 4, br. 2, str. 64-74. [COBISS.SI-ID [7411810](#)]

94. MUSEK, Janek. Specifična obeležja metodoloških izhodišč v družbenem raziskovanju. *Anthropos : časopis za psihologijo in filozofijo ter za sodelovanje humanističnih ved*, ISSN 0587-5161, 1970, letn. 2, št. 2, str. 173-176. [COBISS.SI-ID [9991522](#)]

1.03 Short scientific article

95. MUSEK, Janek. The universe of human values : a structural, developmental and societal model. *Quark*, ISSN 1318-2641. [English ed.], 1998, str. 31-33, portret. Illustr. [COBISS.SI-ID [76797696](#)]